

Η Σικελία ανοίγει τον δρόμο για την επιστροφή των Γλυπτών του Παρθενώνα

/ [Παιδεία και Πολιτισμός](#)

Το επονομαζόμενο «θραύσμα Fagan», το τμήμα της πλάκας που ανήκει στην ανατολική ζωφόρο του Παρθενώνα και που αναπαριστά το πόδι της Αρτέμιδας, θεάς του κυνηγιού, καθισμένης σε θρόνο, μπορεί να μείνει για πάντα στην Ελλάδα.

Η Κυβέρνηση της Περιφέρειας της Σικελίας, με απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου, έδωσε τη συγκατάθεσή της για την «αποδέσμευση» του αντικειμένου, δηλαδή την τεχνική πράξη που ήταν απαραίτητη για την οριστική επιστροφή του θραύσματος στην Αθήνα, έχοντας λάβει τις προηγούμενες εβδομάδες το «πράσινο φως» από τη Νομική Υπηρεσία του Ιταλικού Κράτους, για τη διαδικασία

«αποδέσμευσης» από τη Σικελία, με σκοπό την επιστροφή του στην Ελλάδα, καθώς και την έγκριση του Υπουργείου Πολιτισμού της Ιταλικής Δημοκρατίας σχετικά με την αρμοδιότητα της Περιφέρειας της Σικελίας να προχωρήσει σε αυτή την κατεύθυνση.

Απομένει τώρα η τελική έγκριση από το Υπουργείο Πολιτισμού της Ιταλίας, η οποία με αυτές τις προϋποθέσεις, αναμένεται να δοθεί τάχιστα. Η Σικελία, λοιπόν, ανοίγει τον δρόμο για την επιστροφή στην Ελλάδα των Γλυπτών του Παρθενώνα, καταθέτοντας την καθοριστική συμβολή της στη συζήτηση που διεξάγεται εδώ και καιρό σε διεθνές επίπεδο.

Η εκκίνηση της διαδικασίας στο Υπουργείο Πολιτισμού της Ιταλίας έγινε με πρωτοβουλία της Περιφέρειας της Σικελίας, η οποία, μετά από πρόταση του Περιφερειακού Συμβούλου για την Πολιτιστική Κληρονομιά και τη Σικελική Ταυτότητα Αλμπέρτο Σαμονά, είχε διαβιβάσει σχετικό αίτημα στην «Επιτροπή για την ανάκτηση και την επιστροφή των Πολιτισμικών Αγαθών» που είχε συσταθεί στο Ιταλικό Υπουργείο Πολιτισμού. Η παραπάνω ενέργεια αποτέλεσε ένθερμη επιδίωξη του Περιφερειακού Συμβούλου Α. Σαμονά και του Προέδρου της Περιφέρειας της Σικελίας Νέλλο Μουσουμέτσι, καθώς και της Ελληνίδας Υπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού Λίνας Μενδώνη.

Το αρχαιολογικό εύρημα, κατέληξε στις αρχές του 19ου αιώνα στα χέρια του Άγγλου προξένου Ρόμπερτ Φαγκαν υπό συνθήκες μη πλήρως κατανοητές. Μετά τον θάνατό του κληροδοτήθηκε στη σύζυγό του, η οποία, εν συνεχεία, το πούλησε, μεταξύ του 1818 και 1820, στο Βασιλικό Μουσείο του Πανεπιστημίου του Παλέρμο, σημερινός διάδοχος του οποίου είναι το Περιφερειακό Αρχαιολογικό Μουσείο «Αντονίνο Σαλίνας». Από τον περασμένο Ιανουάριο, το θραύσμα βρίσκεται ήδη στο Μουσείο της Ακρόπολης στην Αθήνα, όπου κατά τη διάρκεια τελετής, στην οποία παρευρέθηκε ο Έλληνας πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης, επανασυνδέθηκε με την αρχική ζωφόρο από την οποία είχε αφαιρεθεί.

Η επιστροφή στην Αθήνα κατέστη δυνατή βάσει Συμφωνίας, η οποία προέκυψε από τον γόνιμο διάλογο μεταξύ της Κυβέρνησης της Σικελίας -με τον Σύμβουλο Α. Σαμονά- και της Κυβέρνησης της Αθήνας -με την Υπουργό Λ. Μενδώνη- και συνήφθη τελικά μεταξύ του Περιφερειακού Αρχαιολογικού Μουσείου «Αντονίνο Σαλίνας» του Παλέρμο, υπό τη διεύθυνση της Δρ Κατερίνα Γκρέκο, και του Μουσείου της Ακρόπολης των Αθηνών, υπό τη διεύθυνση του Καθηγητή Νικολάου Σταμπολίδη, προβλέποντας την πολυετή μεταφορά και ανταλλαγή αρχαιολογικών ευρημάτων μεταξύ των δύο μουσειακών ιδρυμάτων, σύμφωνα με το άρθρο 67 του Κώδικα Πολιτισμικών Αγαθών και Τοπίου της Ιταλικής Δημοκρατίας και του άρθρου 25 του Νόμου «Για την προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς» της Ελληνικής Δημοκρατίας.

Βάσει της συμφωνίας, από τον περασμένο Φεβρουάριο εκτίθεται στο Παλέρμο ένα σημαντικό ακέφαλο άγαλμα της θεάς Αθηνάς από το Μουσείο της Ακρόπολης, που χρονολογείται περί τα τέλη του 5ου αιώνα π.Χ. Το άγαλμα γνωρίζει ήδη υψηλή επισκεψιμότητα και θα παραμείνει στο Μουσείο Σαλίνας για τέσσερα χρόνια. Ακολούθως, ένας γεωμετρικός αμφορέας του πρώτου μισού του 8ου αιώνα π.Χ., επίσης από το Μουσείο της Ακρόπολης, θα εκτεθεί στο Μουσείο Σαλίνας για άλλα τέσσερα χρόνια. Η Συμφωνία, που υπεγράφη τον περασμένο Φεβρουάριο στη σικελική πρωτεύουσα παρουσία της Υπουργού Πολιτισμού της Ελληνικής Δημοκρατίας Λίνας Μενδώνη και της Ιταλίδας Υφυπουργού Πολιτισμού γερουσιαστή Λουτσία Μποργκοντζόνι, προβλέπει, ακόμη, τη διοργάνωση εκθέσεων και άλλων κοινών πρωτοβουλιών που θα πραγματοποιηθούν σε συνεργασία μεταξύ Σικελίας και Ελλάδας επί θεμάτων διεθνούς πολιτιστικού ενδιαφέροντος.

«Η οριστική επιστροφή του θραύσματος του Παρθενώνα στην Ελλάδα – υπογραμμίζει ο Περιφερειακός Σύμβουλος Πολιτιστικής Κληρονομιάς και Σικελικής Ταυτότητας, Αλμπέρτο Σαμονά – είναι η επιβεβαίωση του υφιστάμενου αισθήματος πολιτισμικής αδελφοσύνης μεταξύ Σικελίας και Ελλάδας, οι οποίες συνδέονται με

κοινές μεσογειακές ρίζες και πανάρχαιους ισχυρούς δεσμούς. Συμμετείχαμε με τον Πρόεδρο Μουσουμέτσι σε αυτή τη σημαντική προσπάθεια, έχοντας επίγνωση ότι ακριβώς επί του Πολιτισμού πρέπει να θεμελιωθούν νέες σχέσεις μεταξύ των χωρών που σκοπεύουν να αξιοποιήσουν την πολιτιστική τους κληρονομιά για να οικοδομήσουν ένα σταθερό μέλλον. Όπως είπα και στην Αθήνα τον Ιανουάριο, θέσαμε τα θεμέλια για τη δημιουργία μιας Ευρώπης του Πολιτισμού, βασισμένης σε αρχαίες και πανανθρώπινες αξίες: Σε μια εποχή πολέμων και αβεβαιότητας, είμαστε πεπεισμένοι ότι ακριβώς από τον Πολιτισμό μπορεί να προέλθει αυτό το μήνυμα ειρήνης που ενώνει τους λαούς με κοινές αρχές και ένα όραμα για το μέλλον άκρως απαραίτητο. Θα ήθελα να ευχαριστήσω το ιταλικό Υπουργείο Πολιτισμού, που συμπορεύθηκε μαζί μας ευθύς εξ αρχής, χωρίς ποτέ να μας στερήσει την υποστήριξή του, και ειδικότερα την Υφυπουργό Μποργκοντζόνι, η οποία, και λόγω του ρόλου της σε θέματα UNESCO, προσέφερε στη Σικελία την αναγκαία βοήθεια».

Η Ελληνίδα Υπουργός Πολιτισμού και Αθλητισμού Λίνα Μενδώνη, με την ανακοίνωση της απόφασης του Περιφερειακού Συμβουλίου της Κυβέρνησης της Σικελίας, η οποία ελήφθη μετά την έγκριση, που παρείχε το Νομικό Συμβούλιο της Ιταλικής Δημοκρατίας, προέβη στην ακόλουθη δήλωση: «Η διαδικασία, την οποία ακολούθησε η Κυβέρνηση της Σικελίας και το Υπουργείο Πολιτισμού της Ιταλικής Δημοκρατίας για τον οριστικό επαναπατρισμό στην Αθήνα του θραύσματος Fagan, δείχνει τον ξεκάθαρο και ηθικό δρόμο για την επιστροφή των Γλυπτών του Παρθενώνα στην Αθήνα. Η επανένωση των Γλυπτών του Φειδία αποτελεί ηθική υποχρέωση για την Ευρώπη, στο πλαίσιο της προστασίας της κοινής πολιτιστικής της κληρονομιάς, της Δημοκρατίας, της ευημερίας των λαών της. Ζούμε σε μια εποχή μεγάλων προκλήσεων, σε μια εποχή που αμφισβητούνται σταθερά και κεκτημένα. Σήμερα η επένδυση στις αξίες και τις αρχές του Ουμανισμού είναι περισσότερο αναγκαία από ποτέ. Είμαστε ευγνώμονες προς την Κυβέρνηση της Σικελίας και τον Πρόεδρο Νέλλο Μουσουμέτσι, ιδιαίτερα όμως προς τον Περιφερειακό Σύμβουλο Πολιτιστικής Κληρονομιάς και Σικελικής Ταυτότητας Αλμπέρτο Σαμονά, για την πρωτοβουλία και την γενναιοδωρία τους. Η Διευθύντρια του Μουσείου Αντονίνο Σαλίνας Δρ Κατερίνα Γκρέκο είχε καθοριστικό ρόλο στη διατύπωση της τελικής συμφωνίας. Ο Διευθυντής του Μουσείου της Ακρόπολης καθηγητής Νίκος Σταμπολίδης συνεργάστηκε με τρόπο υποδειγματικό, προτείνοντας λύσεις. Ευχαριστώ και στους δύο. Ο Ιταλός Υπουργός Πολιτισμού Ντάριο Φραντζεσκίни και η Υφυπουργός γερουσιαστής Λουτσία Μποργκοντζόνι υποστήριξαν σθεναρά το αίτημα της Σικελίας. Τους ευχαριστώ θερμά. Η εκφρασθείσα πολιτική βούληση επιβεβαιώνει τους μακρότατους δεσμούς πολιτιστικής συνάφειας και εμπράγματα αναγνώριση της κοινής μεσογειακής ταυτότητάς μας».